

Ο [Σταύρος Γεωργίου Πατσούρης](#), γεννήθηκε στη Μαδαγασκάρη αλλά ήρθε στην Ελλάδα και σπούδασε Φαρμακοποιός. Προτού όμως καταφέρει να αρχίσει την επαγγελματική του σταδιοδρομία και όντας παντρεμένος, ξέσπασε ο Εμφύλιος και έφυγε να υπηρετήσει σαν Αξιωματικός του Πεζικού στον Παρνασό, όπου γίνονταν πολλές μάχες.

Αυτό είναι το τελευταίο γράμμα του Σταύρου προς τον πατέρα του στη Μαδαγασκάρη, λίγες μέρες πριν σκοτωθεί σε μία μάχη στον Παρνασό.

Πέρα από τη συναισθηματική του αξία δείχνει νομίζω και το κλίμα και τα πάθη της εποχής αυτής που συσσωρεύσε τόσα δεινά στην Πατρίδα μας ακόμα και μέχρι τις μέρες μας.

(Αντιγραφή: Ανάργυρος Βασιλείου Πατσουράκος)

Χρυσσό Παρνασίδος τη 11.7.48

Αγαπημένε μου Πατέρα

Αρκετό καιρό έχω να σου γράψω και τούτο διότι έχω αρκετή δουλιά και υπερβολικές ευθύνες. Έχω περιοδεύσει σχεδόν τα 2/3 του Παρνασού και ποιος ξέρει τι περιοδεΐες και ταλαιπωρίες μου επιφυλάσσει ο σημερινός πόλεμος, ο οποίος ήδη μας ετσάκισε τα νεύρα.

Ειδικά αυτές τις ημέρες είμαι πάρα πολύ στεναχωρημένος δια τους εξής λόγους.

Προ μηνός περίπου μου ανετέθη η φύλαξις του χωρίου Χρυσσού. Χρυσσό το λένε και πράγματι Χρυσσό είναι σε όλα του. Τοποθεσία, θέα, κλίμα, νερό και αρκετά εξελιγμένον κόσμο. Ευρίσκεται μεταξύ Αμφίσης – Δελφών – Ιτέας.

Ευρισκόμενος λοιπόν στο Χρυσσό απεφάσισα να φέρω την Κούλα για ολίγας ημέρας. Κι ενώ της έγγραψα να έλθη, διατάσσεται ο λόχος μου δια την σχετικήν περιοδιάν εις Παρνασόν. Επιστρέψαμεν μετά τετραημέρου και ενώ καλά καλά δεν ξεκουρασθήκαμεν, διατάσσομαι να εξερευνήσω ενέδρας εις διάφορα επίκαιρα σημεία επί δήμερον με μίαν ομάδα και μόνον.

Φαντάσου την στεναχώρεια της Κούλας η οποία πληροφορείται την απουσία μου αμέσως μετά την άφιξιν της. Ευτυχώς που είχα προετοιμάσει την διαμονή της εις το σπίτι του κ. Βασιλείου Σαλταφέρα, όπου ηρέμησε επ' ολίγον. Ο κ. Σαλταφέρας είναι ένας εξαίρετος άνθρωπος με κοινωνικήν μόρφωσιν εξωτερικού. Έζησε επί σειράν ετών εις την Αβησσινίαν και εις την Γαλλικήν Σομαλίαν.

Δεν την άφησαν να στεναχωρηθή καθόλου παίρνοντάς την πότε εδώ και πότε εκεί με μιά ωραία παρέα. Προχθές 9.7.48 ενώ κατέβαινα από τον Παρνασόν διερχόμενος από τους Δελφούς τους συναντώ χωρίς να ξεύρω τίποτα. Τους άφησα να τελειώσουν την εκδρομούλα τους και την επίσκεψίν τους εις τα ολίγα εναπομείναντα αρχαία, αναγκαζόμενος να ανεβώ εις την βάσιν μου τον –στον Προφήτη Ηλία- είναι ένα μοναστήρι πολύ παλαιό, πλουσιώτατο, καλλιτεχνικότατο, εις μίαν θαυμασίαν τοποθεσίαν όπου το μάτι ξεκουράζεται εις την θαυμασίαν και ποικίλλουσιν θέαν.

Το βράδυ επήγα στο Χρυσσό και την επομένην επανέρχομαι στον Προφήτη Ηλία δια να αναλάβω την Δ/σιν του Λόχου αναχωρούντος εν αδεία του κ. Λοχαγού. Έτσι και πάλιν μακρυνά από την Κούλα και το Χρυσσό, τους οποίους απολαμβάνω με τα κυάλια.

Κυριακή 14.7.48

Κατέβην εις το Χρυσσό ίνα αποδώσω ως αξ/κός και ως Δ/τής λόχου και Δ/τής της περιοχής, τιμάς εις το γενόμενον μνημόσυνον υπέρ ενός πεσόντος υπό των ανταρτών συναδέλφου μας. Ήτο πράγματι υπέροχο εις όλα, κάτω από την δέουσαν ψυχικήν σύνδεσιν μετά της μνήμης του πεσόντος.

Το βράδυ ανέβηκα και πάλιν εδώ, παρ' όλην την στενοχώρειαν της Κούλας, την οποίαν για να παρηγορήσου την επήραν την επομένην το πρωί εις την Αράχωβαν όπου παραμένουν ακόμη.

Αν έλθουν απόψε, θα μου κάνουν αύριο την επίσκεψίν των εδώ, και μεθαύριο θα την στείλω στην Αθήνα διότι δεν μπορώ περισσότερο να έχω το μυαλό μου στην στενοχώρεια της Κούλας και στις πολλές και ιδιόρυθμες ευθύνas μου ως αξ/κού και ως Δ/τού του λόχου.

Έχομεν βγάλει πάρα πολλές φωτογραφίες και θα βγάλουμε και άλλες τας οποίας θα σας στείλλωμεν. Ήδη σας έχω στείλει αρκετές. Τας λάβατε;

Να μην στεναχωρείσθε για μένα και να μην σκέπτεσθε τας χειροβολίδas των ανταρτών. Τους πήρε ο δι... και γνωρίσαμεν αρκετά την παλληκαριάν τους, την μπαμπεσία τους και την νοοτροπίαν τους. Όσον για μένα με γνώρισαν πολύ καλά, και ιδιαίτερα γνώρισαν ότι παρ' όλον ότι ...εγέρασα, δεν τρέμει το χέρι μου ούτε λαθεύει η ματιά μου. Έχω ένα παράπονο που δεν συναντηθήκαμεν παλληκαρίσια πρόσωπο με πρόσωπον ώστε να τους τραγουδήσω το τραγούδι μου. Έ! Τότε θα χορέψουν κανονικά τον καννιβαλικό χορό τους που θα έχει οπωσδήποτε ένα μοιραίο γι' αυτούς τέλος. Λυπούμαι μόνο διαβλέποντας ότι επί πολύ ακόμη θα ευρίσκομαι μακριά από την οικογένειάν μου, την εργασίαν μου και των ελπίδων μου για το μέλλον.

Παρηγορούμαι με την ελπίδα ότι αργά ή γρήγορα θα γυρίσω εκεί όπου αποζητώ ήσυχος και ευτυχής αισθανόμενος την ποθητήν ειρήνην να βασιλεύη στην αγαπημένην μας Ελλάδα απ' άκρου εις άκρον. Πότε όμως;

Ελπίζω τώρα που ήδη θα τακτοποιήθιτε εις Tananarive να απολαμβάνετε το ωραίο κλίμα της και την θαυμασίαν συντροφίαν της Μάχης – Κώστα – Ιολάνδης. Όχι όμως εκ παραλλήλου στενοχώριες και κούρασιν με την σκέψιν σας στας εργασίας και στον Μίμη. Πιστεύω ότι θα κατορθώση πολλά, αρκεί να σκεφθή λίγο το τι επιδιώκει από την αύριον. Έχω ακούσει ότι είναι λίγο φιλόσοφος. Ας φιλοσοφήση λίγο την ζωήν και τότε θα βρή τον σωστόν δρόμον.

Η Νίτσα έφθασε εις Μαδαγασκάρην; Λίγες εληές της είχα δώσει να σας φέρη.

Ο κ. Γκώνης ούτε φωνή ούτε ακρόασις. Η τράπεζα δεν μας ειδοποίησε ακόμη. Έχωμεν πολύ καιρό να λάβωμεν χρήματα τα οποία θα μας διευκόλυναν πάρα πολύ.

Μητέρα. Σου κάνω γνωστό ότι η Κούλα με υπερηφάνεια λανσάρει τα φουστάνια που της έστειλες. Της πάνε πολύ ωραία. Την καμαρώνω καμαρώνοντας στο πρόσωπό της εσένα που τόσο πολύ σε νοσταλγώ.

Γλυκιά μου μαννούλα πότε θα σε ιδώ;

Σας φιλώ γλυκά όλους

Σταύρος